

full dominical

Església de Menorca

Número 2037 - Any XL - 15 agost 2021

“L’Evangeli és la Bona Notícia i la força que canvia per a millor la nostra vida i el nostre cor. Per això us demano que llegiu cada dia l’Evangeli i mediteu un petit passatge, perquè us pugueu nodrir d’aquesta font inesgotable de salvació.”

(Papa Francesc)

Amor que es torna fecund

En el capítol cinquè de l'exhortació Amoris Laetitia, el papa Francesc parla d'una característica de l'amor, la seva fecunditat, i diu: *“l'amor sempre dona vida.”*

Un dels àmbits més privilegiats on es pot donar aquest fet és a la família. L'arribada d'un fill s'ha d'interpretar com un do de Déu, el qual confia als pares la tasca d'acolliment i estimació durant tota la seva vida.

El Papa es refereix a la dona i li diu: *“l'embaràs és una època difícil, però és un temps meravellós”*. En aquests moments *“cada dona*

participa del misteri de la creació”. El Papa demana a la dona embarassada que no perdi l'alegria: *“No permetis que les pors, les preocupacions, els comentaris d'altri o els problemes apaguin aquesta felicitat de ser instrument de Déu per a dur una nova vida al món”*.

Referint-se als pares, el Papa afirma: *“pare i mare són cooperadors de l'amor de Déu Creador i en certa manera els seus intèrprets”*. Destaca les figures i els rols materns i paterns que, encara que són diferents, es complementen. I, en especial, alaba el paper de la mare dins la família testimoniant la seva tendresa, el lliurament i la força moral. Per altra banda, ens alerta del perill de que la nostra societat occidental es converteixi en una *“societat sense pares”*.

Quan els fills no arriben, el Papa fa una proposta: *“l'adopció és un camí per realitzar la maternitat i la paternitat d'una manera generosa. “L'opció de l'adop-*

L'amor sempre dona vida

ció i de l'acolliment expressa una fecunditat particular de l'experiència conjugal i no sols en el casos d'esposos amb problemes de fertilitat”.

El Papa ens adverteix que la família no ha de ser un recinte tancat en si mateix, sinó que s'ha de projectar cap a fora. Les famílies no s'han d'aïllar en la seva pròpia comoditat. Les famílies cristianes han de ser obertes i solidàries, sensibles a les necessitats i fragilitats dels altres. És en aquest moment que es torna fecunda.

Per últim, en l'Amoris Laetitia el Papa parla als fills, els quals han d'honar als seus pares. També de les persones majors i destaca el seu paper en la transmissió dels grans valors als nets. Ens alerta, dient: *“l'Església no pot i no vol conformar-se a una mentalitat d'intolerància, i molt menys d'indiferència i menyspreu respecte a la vellesa”*.

Sebastià Mercadal i Martina Mir

pensaments

Algo estaremos haciendo mal

En classe solíais analitzar un poema de Mario Benedetti titulado *Despabilate amor*. Y, de repente, los adolescentes, inquietos, se asedaban dando paso a un silencio curiosamente atronador. Cada verso del uruguayo penetraba en las almas de tus alumnos, conmoviéndolos. Les descomponía positivamente que el poeta les informara de que, solo en el tercer mundo, morían diariamente cuarenta mil niños o que la codicia depilaba la Amazonia o que no cabían más cadáveres en Ruanda o que... Y no faltaba, incluso, quien pugnaba por retener una lágrima que, a esas edades, no hubiera resultado políticamente correcta. No se necesitaba disciplina. Porque reinaba, en su lugar, la bondad aún intacta y la sensibilidad de los/las estudiantes... La lá-

grima, alguna lágrima caía finalmente con los dos últimos versos del poema: *“Despabilate amor / Que el horror amanece”*.

Y al ver esa inocencia, esa ternura, ese posicionamiento claro hacia el débil, esa bonhomía todavía no sajada, te preguntabas

/ te preguntas aún hoy: ¿Por qué no hay jóvenes en vuestras parroquias? Y la respuesta no reside en el “producto” que se “vende”, porque los valores evangélicos son la perfección hecha palabra y, de seguro que, al igual que los versos de Benedetti, atravesarían el alma de la juventud, esa que, contrariamente a lo que se cree, siempre anda en busca de la utopía. Algo estaremos haciendo mal, muy mal... ¿Falta de coherencia, de ejemplaridad? ¿Tibieza? ¿Miedo a hablar de Dios?

Y finalizas con un ruego: meditemos sobre lo dicho. Porque se está haciendo tarde...

Juan Luis Hernández Gomila

Assumpció de la Benaurada Verge Maria

Lectura del llibre de l'Apocalipsi

11, 19a; 12, 1.3-6a. 10ab

Salm responsorial 44

R: **Teniu la Reina a la dreta vestida amb brocats d'or.**

Lectura de la 1ª carta de sant Pau als cristians de Corint

15, 20-27a

Germans, Crist ha ressuscitat d'entre els morts, com a primer d'entre tots els qui han mort. Ja que la mort vingué per un home, també per un home vindrà la resurrecció dels morts: tots són d'Adam, i per això tots moren, però tots viuran gràcies al Crist. Cadascun al moment que li correspon: Crist el primer, després, a l'hora que ell vindrà, els qui són de Crist; a la fi, quan ell destituirà tota casta de sobirania, d'autoritat o de poder, com a coronament de tot, posarà el Regne en mans de Déu, el Pare. Perquè ell ha de regnar fins que Déu haurà sotmès tots els enemics davall els seus peus. El darrer enemic destituït serà la mort. Perquè l'Escriptura diu que tot ho ha posat sota els seus peus

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc

1, 39-56

Per aquells dies Maria se n'anà decididament a la muntanya, a la província de Judà, entrà a casa de Zacaries i saludà Elisabet. Totd'una que Elisabet va sentir la salutació de Maria l'infant botà dins les seves entranyes, i Elisabet, plena de l'Esperit Sant, cridà amb totes les seves forces: "Ets beneïda entre totes les dones i és beneït el fruit de les teves entranyes. ¿Qui som jo perquè la mare del meu Senyor em vengui a visitar? Mira: totd'una que he sentit la teva salutació, l'infant ha botat d'entusiasme dins les meves entranyes. Felicitat que has cregut! Allò que el Senyor t'ha fet saber, es complirà." Maria digué: "La meva ànima magnifica el Senyor, el meu esperit celebra Déu que em salva, perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa. Des d'ara totes les generacions em diran benaventurada, perquè el Totpoderós obra en mi meravelles. El seu nom és sant, i l'amor que té als qui creuen en ell s'estén de generació en generació. Les obres del seu braç són potents: dispersa els homes de cor altiu, derroca els poderosos del soli i exalta els humils. Umpl de béns els pobres, i els rics se'n tornen sense res. Ha protegit Israel, el seu servent, com ho havia promès als nostres pares; s'ha recordat del seu amor a Abraham i a la seva descendència per sempre." Maria es quedà tres mesos amb ella, i després se'n tornà a ca seva.

Lectura del libro del Apocalipsi

11, 19a; 12, 1.3-6a. 10ab

Se abrió en el cielo el santuario de Dios y apareció en su santuario el arca de su alianza. Un gran signo apareció en el cielo: una mujer vestida del sol y la luna bajo sus pies y una corona de doce estrellas sobre su cabeza; y está encinta, y grita con dolores de parto y con el tormento de dar a luz. Y apareció otra signo en el cielo: un gran dragón rojo que tiene siete cabezas y diez cuernos, y sobre sus cabezas siete diademas, y su cola arrastra la tercera parte de las estrellas del cielo y las arrojó sobre la tierra. Y el dragón se puso en pie ante la mujer que iba a dar a luz, para devorar a su hijo cuando lo diera a luz. Y dio a luz un hijo varón, destinado el que ha de pastorear a todas las naciones con vara de hierro, y fue arrebatado su hijo junto a Dios y junto a su trono; y la mujer huyó al desierto, donde tiene un lugar preparado por Dios. Y oí una gran voz en el cielo que decía: «Ahora se ha establecido la salvación y el poder y el reinado de nuestro Dios, y la potestad de su Cristo».

Salmo responsorial 44

R: **De pie a tu derecha está la reina, enjorada con oro de Ofir.**

Lectura de la primera carta del apóstol san Pablo a los Corintios

15, 20-27a

Lectura del santo Evangelio según san Lucas

1, 39-56

En aquellos días, María se levantó y se puso en camino de prisa hacia la montaña, a una ciudad de Judá; entró en casa de Zacarías y saludó a Isabel. Aconteció que en cuanto Isabel oyó el saludo de María, saltó la criatura en su vientre. Se llenó Isabel de Espíritu Santo y levantando la voz, exclamó: «¡Bendita tú entre las mujeres, y bendito el fruto de tu vientre! ¿Quién soy yo para que me visite la madre de mi Señor? Pues, en cuanto tu saludo llegó a mis oídos, la criatura saltó de alegría en mi vientre. Bienaventurada la que ha creído, porque lo que le ha dicho el Señor se cumplirá». María dijo: «Proclama mi alma la grandeza del Señor, "se alegra mi espíritu en Dios, mi salvador; porque ha mirado la humildad de su esclava". Desde ahora me felicitarán todas las generaciones, porque el Poderoso ha hecho obras grandes en mí: "su nombre es santo, y su misericordia llega a sus fieles de generación en generación". Él hace proezas con su brazo: dispersa a los soberbios de corazón, "derriba del trono a los poderosos y enaltece a los humildes, a los hambrientos los colma de bienes y a los ricos los despide vacíos. Auxilia a Israel, su siervo, acordándose de la misericordia" -como lo había prometido a "nuestros padres"- en favor de Abraham y su descendencia por siempre». María se quedó con Isabel unos tres meses y volvió a su casa.

"Maria se n'anà decididament a la muntanya..."

El fragment de l'evangeli per a la festa d'avui, extret de l'evangelista Lluc, conté diverses expressions que "il·lustren" molt bé aquesta festivitat, encara que, de manera explícita, no relatin l'Assumpció de Maria. Tan sols em fixaré en una d'aquestes expressions: "Maria se n'anà decididament a la muntanya..."

"Anar a la muntanya", en la Bíblia, té una motivació profundament religiosa (Sinaí, Tabor, muntanya de les Oliveres,...). La muntanya representa el lloc de la presència de Déu. Així, quan algú va a la muntanya, és per posar-se en mans seves i col·laborar en la seva acció alliberadora.

En l'evangeli d'avui es diu només que Maria anà decididament a la muntanya, a la província de Judà. L'evangelista ens parla de forma velada de Jerusalem. A la muntanya hi ha la casa de Zacaries, un "sacerdot". Però Maria no saluda al sacerdot sinó a la seva dona. La situació d'aquestes dues dones és diferent i, fins i tot, contraposada: Elisabet representa la història passada del poble elegit i la seva última gran aportació a la Humanitat (Joan Baptista), ja és anciana i esgotada (estèril). En canvi, Maria representa la nova història d'Israel, la nova Humanitat. És jove, fecunda (portadora de Jesucrist) i plena de vitalitat. La seva presència anima tota l'escena: "Tan bon punt Elisabet va sentir la salutació de Maria, el filllet saltà dins les seves entranyes". A la muntanya, aquestes dues dones fan una proclamació sorprenent. Comença Elisabet dirigint-se a la mare d'aquesta nova Humanitat, cridant amb totes les seves forces: "Ets beneïda entre totes les dones i és beneït el fruit de les teves entranyes". I continua Maria anunciant quina serà la nova situació amb el cant del Magnificat.

Pujant a la muntanya, Maria entra en l'àmbit de l'acció de Déu. La festa de l'assumpció al cel és també "pujar" definitivament a l'àmbit diví, com a prefiguració del destí últim de la Humanitat, la qual, en Maria, acull el projecte de plenitud que Déu té sobre ella.

La presència de Maria en les nostres vides, com amb Elisabet, ens ha d'ajudar a entendre el missatge del seu fill, Jesús, i encarnar-lo en la vida de cada dia.

Vicent Lladrés

LECTURES DE LA
MISSA DIÀRIA
Salm de la
4ª Setmana

DI. 16, Fèria: Jt 2, 11-19 / Sal 105 / Mt 19, 16-22.

Dt. 17, Fèria: Jt 6, 11-24a / Sal 84 / Mt 19, 23-30.

Dc. 18, Fèria: Jt 9, 6-15 / Sal 20 / Mt 20, 1-16.

Dj. 19, Fèria: Jt 11, 29-39a / Sal 39 / Mt 22, 1-14.

Dv. 20, Sant Bernat, abat i doctor de l'Església (MO): Rt 1, 1-2a. 3-6. 14b-16. 22 / Sal 145 / Mt 22, 34-40.

Ds. 21, Sant Pius X, papa (MO): Rt 2, 1-3. 8-11; 4, 13-17 / Sal 127 / Mt 23, 1-12.

Dg. 22, XXI de Durant l'Any: Js 24, 1-2a. 15-17. 18b / Sal 33 / Ef 5, 21-32 / Jo 6, 60-69.

Iconografia en claves de bóveda (21)

Guillermo Pons Pons

Foto: Toni Barber

La impresión de las cinco llagas en san Francisco

Iglesia de San Francisco de Asís de Ciutadella (3)

La única de las claves de bóveda de la iglesia de San Francisco de Ciutadella en la que se representa corporalmente al santo de Asís es la tercera en la cual se conmemora la experiencia mística de los estigmas, o sea, que en su cuerpo quedaron impresas las llagas de Cristo crucificado. En el ángulo superior derecho aparece muy esquemáticamente la figura del serafín a través del cual contempló el santo a Jesús llagado y resplandeciente.

San Buenaventura relata esta excelsa y dolorosa gracia mística de este modo: «En un día próximo a la fiesta de la Exaltación de la Santa Cruz, cuando se entregaba en un lado del monte [Albernia] a los acostumbrados fervores de su oración, vio bajar de los cielos un serafín que tenía seis alas

tan fúlgidas como resplandecientes, el cual al acercarse con rápido vuelo al punto donde se encontraba el siervo de Dios, apareció representado entre las alas la imagen de un hombre crucificado,

cuyas manos y pies estaban clavados en la cruz. [...] Al desaparecer aquella visión dejó en el corazón de Francisco un ardor admirable e imprimió en su cuerpo una efigie no menos maravillosa, pues al momento comenzaron a aparecer en sus manos y en sus pies las señales de los clavos, iguales en todo a las que poco antes había visto en la imagen del serafín crucificado» (*Legenda*, cap. 13). «Mi secreto, para mí» decía el santo en referencia a la revelación recibida en el monte Albernia; pero sus más cercanos discípulos fueron descubriendo el místico don de las llagas, no sólo en pies y manos, sino también en el costado, de modo semejante a Jesús, cuyo corazón después de su muerte fue atravesado por la lanza del soldado.

agenda

Presentació del nou llibre Mn. Joan Bosco Faner

Dissabte 14 d'agost presentació del tercer volum de "Si cerques referents, aquí són". Serà a les 20 h a la parròquia de Sant Esteve de Ciutadella.

-Presentaran: Mn. Joan Tutzó Sans, rector de la parròquia de Sant Antoni de Maó, i Mar Carbonell Vidal, psicòloga i educadora del Col·legi de la Salle de Palma.

Solemniad de la Asunción de la Virgen María

Fiesta titular de la parroquia de Santa María de Maó.

-Sábado 14 de agosto misa vespertina a las 19.30 h.

-Domingo 15 de agosto misas a las 8 h, 11 h y 20.30 h con bendición de albahaca.

Col·lecta per a les diverses necessitats

A totes les Misses del Diumenge 22 d'agost es recollirà la Col·lecta per a les diverses necessitats. És una aportació que va destinada a diferents necessitats que s'haurien de passar durant tot l'any.

notícies nostres

Mn. Josep Seguí Mercadal, a la casa del Pare

El 7 d'agost va morir als 95 anys Josep Seguí Mercadal, prevere de la nostra diòcesi. Nascut a Maó l'any 1925, va ser ordenat capellà el 10 de juliol de 1955, als 29 anys. Al llarg de la seva vida va desenvolupar tots els seus serveis pastorals a la part del llevant de Menorca: capellà de les Concepcionistes (1955), capellà de l'Hospital Verge del Toro (1956), director espiritual de l'Institut de Maó (1957), rector de la parròquia des Castell (1963), rector de la parròquia del Carme de Maó (1970), rector de la parròquia de Santa Eulàlia de Maó (1986), entre d'altres que van suposar 66 anys de vida sacerdotal.

El bisbe Mons. Francesc Conesa en la seva homilia de la missa funeral per Mn. Josep Seguí, va expressar que el prevere maonès va destacar per una gran sensibilitat social i que el seu ministeri "va estar

marcat per una forta sensibilitat davant la injustícia i pel treball per construir un món millor. Amb el Concili Vaticà II va viure el desig que la fe s'encarnés en la vida i que l'Església fos servidora de tots".

Va exercir un paper important tant en el postconcili eclesial menorquí com a la transició política a la democràcia. A més, com a testimoni fidel

a l'Evangeli i a les seves conviccions, l'any 1990 es va desprendre de la finca familiar de Son Puig Gran, a favor del Tercer Món, a través de l'ONG dels jesuïtes Intermón.

Mn. Josep Seguí va destacar per la seva devoció a la Mare de Déu de Gràcia que va heretar de la seva mare Emília, i que també es manifesta en el detall de dipositar en el seu cambrial la medalla d'or que va rebre de la ciutat de Maó el 1998.

Reposi en la pau de Crist.

LLENGUA I LITÚRGIA (i II)

Quan va ser hora de posar en pràctica l'ús de la llengua vernacle a la litúrgia, a principis de 1965, Josep Salord Farnés es va veure obligat a defensar públicament el seu punt de vista amb cinc articles a la premsa menorquina: «Nuestra lengua vernácula» (*El Iris*, 27 de febrer); «Nuestra lengua vernácula» (*Menorca*, 3 de març); «Vulgar o vernácula?» (*El Iris*, 6 de març); «Lengua y liturgia» (*El Iris*, 20 de març); «Lengua y liturgia» (*El Iris*, 27 de març).

Cal afegir-hi un sisè escrit, que va restar inèdit, titulat «La lengua vernácula en la liturgia». En ell hi ha la base de moltes de les idees que va expressar en els articles esmentats. Per exemple, que és inadmissible la manipulació de fer creure que el castellà sigui la llengua vernacle de Menorca. Aquesta era la trampa de bona part dels eclesiàstics menorquins que mantenien una actitud displicent, adversa i fins i tot hostil a l'ús de la pròpia llengua en els actes religiosos. Eren els mateixos que ja feia anys predicaven en castellà i que estaven convençuts que fer-ho en menorquí no era prou digne.

Per contra, el senyor Pepe estava convençut que «El auténtico pueblo menorquín siente y aprecia su lengua y sabe manifestarlo cuando la oye usada con corrección y dignidad. Estamos seguros que gran parte de él, en todas la parroquias de Menorca, se alegraría y se sentiría honrado de ver dignificada la lengua de sus padres en el culto litúrgico al Padre celestial.»

En el primer article publicat a *El Iris*, el 27 de febrer, mossèn Salord denunciava que dues de les misses que feia poc s'havien oficiat en castellà s'haguessin presentat com a misses en llengua vernacle. Davant d'açò recordava que la llengua vernacle de Menorca «es la que llamamos nosotros, menorquí, ciudadellenc, rallar en pla [...], lo queramos o no, nos guste o nos disguste, nos convenga o deje de convenirnos.»

A l'article publicat al diari *Menorca*, el 3 de març, Salord denuncia les opinions «desorientadas y desorientadoras» d'una part del clergat que han creat confusió respecte a la llengua vernacle, donant a entendre que aquesta pot ser qualsevol llengua diferent del llatí quan, en realitat, d'acord amb la norma conciliar, només es pot referir a la «lengua propia, natural de una comunidad lingüística recibida y traspasada de padres a hijos a través de las generaciones

Josep Salord al Saló Gòtic de l'Ajuntament de Ciutadella, amb Lluís Casasnovas al seu darrere. Arxiu Bagur Salord.

y que la distingue esencialmente de los demás grupos lingüísticos».

En el tercer article, publicat a *El Iris* el 6 de març, Salord dona sentit a l'ús del vernacle en la litúrgia: els fidels han d'entendre la Paraula de Déu en la seva llengua pròpia. Això no vol dir que la població immigrant no pugui ser atesa en la seva llengua, però la llei general i ordinària ha de ser l'ús de la llengua vernacle de cada regió.

Els dos últims articles, publicats a *El Iris* el 20 i el 27 de març, serveixen per recordar que el mandat del Concili referent a les llengües vernacles no admet discussió. A Menorca és el menorquí, el català que s'hi parla, i cap poble «con un mínimo de amor propio, o sea, de patriotismo bien ordenado,

renuncia voluntariamente a su propio lenguaje ni reniega de la lengua de sus mayores.» I es pregunta: «¿Seríamos nosotros el único pueblo de la tierra que no puede honrar a Dios en su propia lengua, o lo que sería mucho peor, el único en renunciar al don de Dios que es la propia lengua?»

El ressò d'aquests articles va ser considerable i el 29 de març el bisbe Pascual va creure que era l'hora de fer callar aquella veu tan incòmoda que denunciava el comportament de bona part del clergat menorquí, que utilitzava el castellà a la litúrgia, seguint la inèrcia lingüística consolidada al llarg de tants anys de franquisme. A l'entrevista, el bisbe es va mostrar molt disgustat amb mossèn Salord, va donar a entendre que allò era una falta gravíssima i li va prohibir absolutament que tornàs a escriure d'aquells assumptes.

Al mateix temps, però, s'encarregava una adaptació dels missals catalans perquè es poguessin usar a Menorca en algunes misses dites en pla. No obstant, la decisió va anar a criteri dels rectors de cada parròquia, molts dels quals estaven «plenament convençuts que per anar al cel és necessari fer-ho tot en castellà.»

El menorquí, idò, va entrar a la litúrgia per la porta estreta, gràcies a la voluntat d'alguns capellans que van decidir complir el que el Concili els havia demanat. I no va ser fins el 1966, gràcies al bisbe de Mallorca, Rafael Álvarez Lara, que també era l'Administrador apostòlic de Menorca, que es van aprovar els textos litúrgics balears i es va afavorir l'ús de la llengua catalana a la litúrgia.

Andreu Vidal Mascaró

Josep Salord en un dels seus viatges a Barcelona. Arxiu Limón Pons.